

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос адыга

макъ

Адыгэ Республикаем и Правительствэ иғъэзет

1923-ро ильесим
пътхапам
кынчелжанагъбу кынджыны

№ 26 (21755)

2019-рэ ильес

МЭФЭКУ

МЭЗАЕМ и 14

ОСЭ ГЭНЭФАГЬЭ ИЭП
къыхэтутыгъэхэр ыкли
нэмэгдэхэр
тисайт ижүүгөтөштых
WWW.ADYGVOICE.RU

Министракъэм ипшъэрыль шъхьаIэхэр

Адыгэ Республикэм и Лышьхъэу Къумпыл Мурат АР-м цифре шыкъэм хэхъоныгъэхэр ышынхэмкээ, къебарлыгъэлэс ыкли телекоммуникационнэ технологиехэмкээ иминистрэу Шыу Заурбек тыгъуасэ Ioфшэгъу зэлуклэгъу дыриагъ. Ioфхъабзэм хэлэжьагъ Адыгейм и Премьер-министрэу Александр Наролинир.

Федеральнэ программэу «УФ-м цифре шыкъэм тет иэкономик» зыфилоо Урысые Федерациим и Правительствэ ыштагъэр шуягъэ къытэу Адыгейм щигъэцэктэйнэйн министрствакъеу зэхажагъэм ынааे тыригъетын зэрэфаар АР-м и Лышьхъэ пэублэм къытуагъ.

— Мэхъанэихо ыкли ишыагъэ къэзытын зылъэгъыт лъэнэйкъоу мыйр щит. Къэралыгъо гъэлоришIэнэм исистемэ, къэралыгъо ыкли муниципальнэ фэллашихэм ягъэцэктэн,

экономикэм ыкли социальнэ лъэнэйкъом цифрэ шыкъэм иамалхэр аицыгъэфедэгъэнхэр Урысыем ишацхэм пшъэрыльэу къагъэуцугъ. Джасц фэдэу электроннэ шыкъэм тетэу тхъапэхэр гъэ-

зекIогъэнхэм хэбзэ къулыкъухэр, ведомствэхэр зэкихэхэр фэхъунхэр, цыфхэм ящиIэл-псэукIэ нахьшиIу хъуным, хэгъэгум хэхъоныгъэхэр ышиIынхэм ар афэлоришIэн фада, — къыIуагъ Къумпыл Мурат.

Шъольырым щизэхажэгъе министрствакъэм сид фэдэрэ лъэнэйкъоки мэхъанэшко зэрилэр республикэм ишацхэм къытигъэштхэр республикэм ихэбзэ къулыкъухэм ялофшэхэу зэрэщтихэм мэхъанэшко илэу ылтыгъ. Сыда пломэ, Ioфшэлэпэ чыплийц тедзээ къызэуулагъяэр, адэхэр яэх.

АР-м и Правительствэ и Тхъаматэу Александр Наролинийн къызэриуагъэмкээ, социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэ зышигъэ шъольыр анахь дэгъу 40-мэ блэкыгъэ ильэсэм Адыгейир ахэфагъ ыкли ашишуагъэгэлэе федеральнэ грантэу сомэ миллион 670-рэ хъурэр къынфатлупшигъ. Цифре шыкъэм тет экономикэр гъэпсыгъэнэмкээ пшъэрыльэу къеуцхэрэм язэшюхын мы мылькум изы Iахь пэуагъэхьашт.

Шыу Заурбек гүшүйэр зештэм, мы Iэнатэм Iухьанымкээ цыхъэ къыфэзышыгъэ АР-м и Лышьхъэ зэрэфэрэзэр риуагъ, пшъэрыльэу къыфагъеуцхэрээр ыгъэцэктэнхэм амалзуу, къячлэу илэр зэрэрихыилэштэй къыхигъэштэй. Джырэ уахьтэм цифре шыкъэм тет экономикэм ылтапсэ, инфраструктуре гъэпсыгъэнэм анахьэу анаэ тыригъэтиштэу къытуагъ.

Ыпшъэкээ зигугуу къэтшыгъэ федеральнэ программэм къидильытэрэ лъэнэйкъо пстэуми ягъэцэктэнкээ министракъэм гъэхэгъэштхэр ышиIынхэу АР-м и Лышьхъэ къыфэлэйеуагъ.

Министрствэм ишацхэм Урысые Заурбек промышленнэ электроникэмкээ, банк Ioфыкъе ыкли юриспруденциемкээ ашшээрэ гъэсэнгъэй ил. АР-м и Лъэпкь банк икъутамэ ильес 24-рэ щилжэвагъ. Зыныбжь хэклотгэхэм компьютерым къытырэ амалхэр зэрэгэштэнхэмкээ Адыгейм исоциальнэ проектэу «Бабушка-онлайн» — «Дедушка-онлайн» зыфиорэм икIещаку. Лъэпкь банкым зытуагъэ ильэсхэм гъэхэгъэштхэр ышиIынхэ, электроннэ зэпхынгэйм иамалхэр лъэнэйкъо зэфэшхъахэм ашигъэфедэгъэнэмкээ Ioфшэнэр дэгъоу зэхицэн ылтээгъигъ.

ТХЬАРКЬОХЬО Адам.
Сурэтыр А. Гусевым тыригъигъ.

Адыгабзэм изэгъэшIэн, иғъэфедэн

ЩыIэнэгъэм щипхырымышэу ульыкъотэштэп

Гуманитар ушэтынхэмкээ Адыгэ республикэ институтэу КIэрэшэ Тембот ыцIэ зыхьырэм адигабзэм изэгъэшIэн, иғъэфедэн афэгъэхьыгъэ зэIукIэн ѹыкIуагъэр лъэпкын имарихъ шыкIэ къыхэнэжьынхэм аишигъэу тэлтыгъ.

Адыгэхэм гүшүйэ щерыуабэ я. Мэхъанэу ахэлтыр къызыдээлжэтийнхэмкээ, щигъэнэгъэм чын-

пэу щагъотыгъэм узэригъэгъо зэштэйм щеч хэлжэп.

Balo нахьи башэ. Тинахьыжь

пашъэхэм къытфыщанэгъэ гүшүэжхэм ар зэу ахэтэлтыгъ. Зэхахъэр заублэм, гуманитар

ушэтынхэмкээ Адыгэ республикэ институтын ишацхэм Урысые Заурбек тетээ, гүшүйэр макIэу, гупшысэр нахьыбэу зэдэгүүгээгъур гъэпсыгъэмэ зэрэнхыышур хигъеунэфыкIигъ. *(ИкIеух я 3-рэ н. ит.)*

Аналог телекъэтынхэр зэпагъэункээ къэнагъэр мэфи 108-рэ.

Цифре эфир телевидением икъэтэнхэм зэрэтихъащхэм епхыгъэ Ioфыкъохэмкээ федеральнэ къэралыгъо унитарнэ предприятиеу «Урысые телевизионнэ, радиосетэм» «илиние плтыр» иномерэу 8-800-220-20-02-мкээ ылкэх хэмийлэу сид фэдэрэ уахьти шүтеон шульээкыншт.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ иунашь

Рэзэнгъэ тхыльхэр ятыгъэнхэм фэгъэхъыг

Якъулыкъу пшъэрьльхэр дэгъо зэрагъэцаклехэрэм паа рэзэнгъэ тхыльхэр ятыгъэнххэй:

1) **Гомылешк Маринэ Заурбеч ыпхъум** — Федеральнэ къэралыгъо учреждениеу «Пшыныжъ ягъэхъыгъэнхмкэ Федоровнэ къулыкъум и Гъэдорышланлэй Адыгэ Республикэм щылэм иколоние N 1-р» зыфиорэм кадрэхэмкэ илаш, леклоц къулыкъумкэ майор;

2) **Губаревич Денис Игорь ыкъом** — пшыныжъ ягъэхъыгъэнхмкэ Федеральнэ къулыкъум и Гъэло-

рышланлэу Адыгэ Республикэм щылэм щынэгъончъягъэмкэ икутамэ илаш, леклоц къулыкъумкэ капитан;

3) **Митрий Светланэ Виктор ыпхъум** — Федеральнэ къэралыгъо учреждениеу «Пшыныжъ ягъэхъыгъэнхмкэ «Федеральнэ къулыкъум и Гъэдорышланлэй Адыгэ Республикэм щылэм Мыекъопэ районымкэ икутамэ инспектор, леклоц къулыкъумкэ майор;

4) **Ованов Эдуард Аркадий ыкъом** — пшыныжъ

ягъэхъыгъэнхмкэ Федеральнэ къулыкъум и Гъэло-рышланлэу Адыгэ Республикэм щылэм илаш игуадз, леклоц къулыкъумкэ подполковник.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпывл Мурат

къ. Мыекъуапэ,
мэзаем и 11, 2019-рэ ильэс
N 30-рг

Клэлэеджаклохэр фагъасэх

Іофхъабзэу «О пшыхъэ кыщегъажь: къэугъой ыкъи зэхэдз!»
зыфиорэр Адыгеим щыкъуагъ.

Клэлэеджаклохэм я Урысые движение хэтхеу Анна Ибрахимовамэр Мария Мельниковамэр ягукъэкыкэ мыкъэралыгъо гупчэу «НАБУ-Кавказ» зыфиору чыюпсым икъеухъумэн фэгъэзагъэм ар зэхищагъ. Мы іофхъабзэм ыпеклэ клэлэеджакло пстэуми зэдэгүшлэгъухэр адьрялагъэх, хэкъыр ятлонэрэу кынэдэгъэкыржыгъэнхмэй мэхъанеу илэр ахэм къагурагъэуагъ. Аш нэүжүм эколого-биологическэ лицеу N 35-м тхьамафэм кылкоцлэ пунктым іофшишагъ, аш тхыльыпшэжхэмэр пластикым хэшүкъыгъэхэмэр зэрраштагъэхэм нэмыхкэу мафэ къэс іофху ашагъэм икъеухъэр щыззифахысыжыгъэх. Нафэ кызыэрхувьемкэ, тхыльыпшэж килограмм 2180-рэ клэлэеджаклохэм къауьоигъ ыкъи икъеркыкэу кынэдэгъэкыржынэу алэклагъэхагъ.

Мэзаем и 5-м еджаплэм щыкъогъэ линейкэм а іофхъабзэм анах чанэу хэлэжьагъэхэм щытху тхыльхэмэр шүхвафтыхэмэр къащыфагъэшьошагъэх.

Чыюпсым икъеухъумэн епхъэ кампаниеу «ЭКО-логично!» зыфиорэр тегъэпсихъаагъу мы іофхъабзэр зэхаштагъагъ. Граждан обществэм ихэхъонгъэкэ

грантэу Урысые Федерацием и Президент ыгъэнэфагъэр кыззифагъэфедээз, Фондым илэпильэтуу хэльэу іофхъабзэр реклекыгъ.

Машлом зэрэпэуцужы-щтхэр арагъэшлагъ

Ош-дэмышилофхэр къэмыгъэхъугъэнхэм и Ильэс къыдыхэлтыгъэу мэшило-гъэклос-къэгъэнэжын частэу N 3-м илофышилохэр станицэу Келермесскэм игурт еджаплэу N 8-м щылагъэх.

Щынэгъончъэнхмэй исыхъатэу еджаплэм щыззифахысыжыгъэхэм ипшъэрьльгъээр клэлэцыкъухэм яшылэ-нгъэ щынэгъончъэнхмэй фэлорышлэрэ шыкъэхэр, машор къэхъугъэмэ зэрэзеклөштхэр ягъешлэгъэнхир, мэшлэгъэклосэ ыкъи къэгъэнэжьэкло сэнэхъатхэр зыфэдэхэр къафалотэнхэр ары.

Зэлукъэгүр оклофэ техникэр ыкъи оборудованиер зэрэзэхэтхэр клэлэцыкъухэм къафалотагъэх. Автоцистернэм ыкъи джырэ аварийнэ-къэгъэнэжын пкыгъюхэм язэхэлтийкэ нэйуасэ фашыгъэх. Джаш фэдэу гузэжьогъу чыпэ ныбжыкъэ цыкъухэр зифэхэкэ зыфытеоштхэ къулыкъухэм ятелефонхэр мэшлэгъэклосэхэм агу къагъэкыржыгъэх.

Іофхъабзэм икъех клэлэеджаклохэр мэшлэгъэклосэ частым хякъеу кынагъэблэгъагъэх ыкъи машор къэмыгъэхъугъэнхмэй ишапхъэхэр шыкъ имылэу зэрагъэцэлэнхэ фаер аралуагъ.

Специалистхэм рагъэблэгъэштых

Москва репродукциемкэ иклиникэу «Альтравита» зыфиорэм испециалистхэу Владимир Литвиновынэр Зарема Барахоевамэр мэзаем и 28-м Мыекъуапэ къеклоштых.

Сыхъатыр 14.00-м кынагъэжьагъэу 18.30-м нэс Мыекъопэ къэлэ клиническэ сымэджэштых и Перинатальнэ гупчэ сабый зышьо хэмийфэрэ бзыльфыгъэхэр ахэм рагъэблэгъэштых. Шыкъ зимиыэ медицинэ страхование и программэ репродуктивнэ шыкълакъу кынагъхэлтыгъэхэмкэ зээзэштхэр ахэм къыхыштых.

Специалистхэр ыпкэ хэмийльэу бзыльфыгъэхэм къялпыштых. Алыкъэмэ зышоигъюнэм нахынэпкэ улзэгүнэу ашыгъагъэхэмэр анализэу атгыагъэхэмэр къагъэлэгъуагъэхэр зэрэйт тхыльхэр айгыхэмэ нахынэу.

Пэшорыгъэшьэу мы телефонынмкэ зарагъэтхын альэкъыщ:

8(985)410-45-90, сыхъатыр 8.00-м кынагъублагъэу 20.00-м нэс. Джаш фэдэу клиникэу «Альтравита» интернет нэклуб-бью <http://altravita.ru> зыфиорэми зыншахын альэкъыщ. Врачхэр шыкъ имылэу кыззиплышиштхэр пэшорыгъэшьэу зязыгъэтхыгъэхэр ары.

Улчээ зилэр мы телефонхэмэлэ кынагъомэ, джэуап ыгъотыщ: 8(985)410-45-90 (ООО- «ЭКО-центр»), 8(8772)52-23-88 (Перинатальнэ гупчэм ирегистратур). АР-м псауныгъэр къэхъумэгъэнхмкэ и Министерствэ испециалист шыкъаэу, бзыльфыгъэхэм язээрэ врачу Наталья Морозовам кынагъитеорэми джэуап ритыжыщ. Телефоныр: 8(8772)210-337.

Дышъэр къыхъыгъ

Атлетикэ онтэгъумкэ Урысыем и Кубок кынагъэхъэнхмэй фэгъэхъыгъэ зэнэкъокъур къалэу Старый Оскол щыкъуагъ.

Адыгэ Республикэм атлетикэ онтэгъумкэ спорт еджаплэ зыншыгъэсэрэ Родион Бочковым, кг 109-рэ, килограмм 392-рэ (177 + 215) кынагъети, аперэ чыпэлэр кынагъэшьошагъ.

Тренерэу Роман Казаковым батырьыр егъасэ.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Адыгабзэм изэгъэшлэн, игъэфедэн

Щыныгъэм щипхырымышэу ульык лотэштэп

(Икэух.)

Адыгабзэр тэгъэльяпэ

Лыуужку Адамэ адигабзэм изэгъэшлэн кытегуущынэм фэш шыкъеу кыгъотыгъэм уигъэгъозштэу тлытагъе. «Теунэхь, лъепкыр мэкоды» зыфепошт гүщиэхэр бэрэ къэзылохэрэм адиримыгъаштэу А. Лыуужур зэхахэм хэлажжэхэрэм къяупчыг: «Клэлэцыкъухэм адигабзэр ашоогъэшлэгъоным, зэрэшлэнсийн сыда ишкылагъэр?»

Унагью зэрысыр, клэлэцыкъухэм гыгынпэу зыдакор – ахэр адигабзэм изэгъэшлэн еклурэ тъогум ильяго.

— Тэри тилаж, Иенатэхэм таут, — зэдэгүүшигъур А. Лыуужум лъигъэктагъ. — Адыгэ Республика и Лышхъеу Къумпъил Мурат, Правительствэм иккулыкъушлэхэм тиеплыкъихэм къадырагъаштэ.

Тэ кытэлтигъэр дъэцэкэн зэрэфаер кыхагъэцэйз, зэхажхэм кышигүүшигъагъэхэм ягупшигэлэхэдээ лыдгъэктагъаштэ.

Интернетэр нахышуо зэрэд-

хъэн хэхигъе зэрэритирэр Лыуужку Адамэ кыгуагъ.

Зэгъэшэнхэр ышыхээ, Адыгэ Республика и лъепкълофхэм къэхэм, лъекыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адирягэ зэпхынтыгъэхэм къики къебар жууѓем иамалхэм къэхэм и Комитет ипащэу Шхъэлэхъо Аскэр зэхахэм кышилотагъ республика ирайон гъэзэтхэм адигабзэки тхыгъэхэр къашхаутыхэу зэраублагъэр. Арэу щитми, лофири чыжъеу лышкотагъэу тлытагъэр. Адыгабзэки тхэхэрэм яичагъе кызылплытэки, район гъэзэтхэм ягумэхъохэр нахь лашлехэу кыбугурыоштых.

Хэта рылажъэрэ?

А уччэри зэхахэм кыщаалтыг. Гъэзэтэу «Адыгэ макъэр», Къэралыгъо телерадиокомпание «Адыгейр», тхыль тедзаплэр, гуманитар ушэтихэм къэхэм институтыр, еджаплэхэр, культурэм иофишаплэхэр, нэмыхэри кыхагъэцэйгъех.

Адыгабзэм изэгъэшлэн, игъэ-

хэм адетэгъаштэ. Клэлэцыкъу зыгъэспалеу «Щыгъыжъем» зимишьомбгы хууштэп. Аш фэдэ купхэр район гупчэхэм, къуаджэхэм, къалхэм ашызахшэм шуагъе кытышт.

«Щыгъыжъем» цэрило хууѓэ. Тыркуем ис тильэпкъэгъхэм ядэжэ рагъэблэгъагъ, республика ирайонхэм пчыхээзаххэхэр ашызахшэм.

Культурэр, еджаплэхэр

Адыгэ Республика и культурам къэхэм иминистрэ игуадзэу Шъэуапцэко Аминэт кыгуагъэр гупшигээ ин озыгъэшлэхэм ашыц. Культурэм иофишаплэхэм яконцертхэр, театрализованнэ къэшынхэр адигабзэм нахь епхыгъэхэу шыгъэнхэм къэшынхэр унашьохэр раххуягъэх. Униздэлэлфыбзэки орэд къэплон умыльэлэхэм, спектаклэхэм уахэлэжээнэу уфэмье, сыда лъэпкъо күлтурэм и Унэлоф зыкышипшлэхтэйр?

Режиссер цэрилохэр, композиторхэм аусыгъе орэд дахэхэр тиэх. Яшыклагъэр зэхэшкэто дэгүү.

Сыхат пчагъэр

Еджаплэхэм адигабзэм иегэдженкэе сыхат пчагъэр аратырэм уигъэрэзэнэу щытэп. Лышмэцко Рэмэзан къодыр, пээнэгъэр дызэрихъашт. Адыгэ Хасэм егъэжэпшоу шыгъэхэм Р. Лышмэцко къатегуущыагъ.

Клэлэцыкъу зыгъэспалеу «Щыгъыжъем» Адыгэ Хасэм иунэлоф щешэ, Урысыем изаслуженнэ артисткэу, Адыгейм инароднэ артисткэу Удыхын Марыят еджаклохэр егъасэх.

Адыгабзэр зымьишлэштгээ

къэлэцыкъухэр театрализованнэ

едзагъохэм, пчыхээзаххэхэм

аэхлажжэх, усэхэм яныдэльфыбзэки къяджэх.

Бээр – пэс. Арыш, лъэпкъым итхаклохэм ятхыльхэм уяджэным, уильэпкъ ифольктор, пээрэ адыгэ орэдхэр, къэбархэр зэбгэшлэнхэм фэш уинидэльфыбзээ пшлэн фое. Ары, иофишамышиштми, уиадыгабзэ зэгаш.

Г

адигабзэр зэрэдгъэлэпээр, щыгъэшлэн чыгыпшэй щырилэр кырамыгъэлхийнэм фэш ягупшигъэхэр нэбгырабэм къауагъ.

Бээр цыф лъэпкъым ыпс. Къэбэртэе-Бэлхъяарыр, Урысыем инэмийк шольырхэр ныдэлфыбзэм изэгъэшлэнкэ Адыгейм ыпэ зеришыгъэхэр къэгүүшигъагъэхэм кыхагъэцэйг.

Хэбзэ шапхъэхэр

Адыгэ Республика и Лышхъэ дэхж адигабзэм къэхэм щизэхашагъэм бэмшишэу зэлукъэльоу щыкъуагъэм унашьоу щыраххуягъэм кылкырыкъеу гуманитар ушэтихэм къэхэм республика институтым иофтхабзэр зэрэшэхашагъэр, ти Лышхъэ Къумпъил Мурат ашг мэ-

Зы «Щыгъыжъем» макъэ

Адыгэ Хасэм хэтхэу Болэцко Аслын, Бэгъушэ Алый, нэмийк-

Лыуужку Адамэ адигэхэм япээрэ лъэхъян кытегуущыгъээ, адыгэ хаклэшхэр плуунгъэм зэрэфлажжэштгэхэр щысэ зэфэшхъафхэм къироштыгъ.

Адыгэ хаклэшхэр

Лыуужку Адамэ адигэхэм япээрэ лъэхъян кытегуущыгъээ, адыгэ хаклэшхэр плуунгъэм зэрэфлажжэштгэхэр щысэ зэфэшхъафхэм къироштыгъ.

Юофхэмкэ и Комитет ипащэу Шэуджэн Тембот зэхахьэм хэлэжьагъ. Мирэ Суандэ, Къумпъил Тлахьир, фэшхъафхэм яеплыкъэхэр тшошлэгъюных.

Шэныгъэлэжхэу Хамырзээко Нурыет, Анцокъо Сурэт, Цуекъо Нэфсэт, Мамыр Марыет, фэшхъафхэм яеплыкъэхэр щыгъэшлэгъэм кылкырыкъыл. Зытегуущыгъэхэрэг гъэцкэлагъе хуунхэм фэш куп хэхигъэу зэхажштэм иофтшакъе илэштэм талынпльэшт.

Къэралыгъо телерадиокомпание «Адыгейм» ирадио мурадэу илэхэм Хаклэмийзэ Сусанэ къарилолагъэм куу угэгупшигээ. Радиом икъэтинхэмкэ алэу клэлэцыкъухэм ульыгъэснэм фэш Адыгейм и журналистхэм пэсэрэ уахтэм бэрэ зыфагъа-зэштгэг. Оптыту щылэр агъафдээз, лъэхъаным диштэрэ иофтшакъэшлэшум лъыхууцхыгъ.

Клэлэцыкъухэм апаа къидэхэрэ журналэу «Жъогъобынэм» иамалхэр нахышуо зэрагъэ-

федэн дэлэжьэшт купым республика и общественне движениеу «Адыгэ Хасэм» итхаматэу Лышмэцко Рэмэзан хэт къодыр, пээнэгъэр дызэрихъашт. Адыгэ Хасэм егъэжэпшоу шыгъэхэм Р. Лышмэцко къатегуущыагъ.

Клэлэцыкъу зыгъэспалеу «Щыгъыжъем» Адыгэ Хасэм иунэлоф щешэ, Урысыем изаслуженнэ артисткэу, Адыгейм инароднэ артисткэу Удыхын Марыят еджаклохэр егъасэх.

Адыгабзэр зэрэдгъэлэпээр, щыгъэшлэн чыгыпшэй щырилэр кырамыгъэлхийнэм фэш ягупшигъэхэр нэбгырабэм къауагъ.

Бээр цыф лъэпкъым ыпс. Къэбэртэе-Бэлхъяарыр, Урысыем инэмийк шольырхэр ныдэлфыбзэм изэгъэшлэнкэ Адыгейм ыпэ зеришыгъэхэр къэгүүшигъагъэхэм кыхагъэцэйг.

Хэбзэ шапхъэхэр

Адыгэ Республика и Лышхъэ дэхж адигабзэм къэхэм щизэхашагъэм бэмшишэу зэлукъэльоу щыкъуагъэм унашьоу щыраххуягъэм кылкырыкъеу гуманитар ушэтихэм къэхэм республика институтым иофтхабзэр зэрэшэхашагъэр, ти Лышхъэ Къумпъил Мурат ашг мэ-

Лыуужку Адамэ адигэхэм япээрэ лъэхъян кытегуущыгъээ, адыгэ хаклэшхэр плуунгъэм зэрэфлажжэштгэхэр щысэ зэфэшхъафхэм къироштыгъ.

Бэлэглигъээм жыгъигъор зэрэратыштигъэм, нахышьынэм емдэжхэу зэрэлтыкъохэрэм, нахышь зилэм унашьор зэрэрихъуухэрэ шыкъэм, фэшхъафхэм гукъэ зафэргъазэмэ, адыгэ хаклэшхэр лъэпкъым иеджаплэхэу зэрэштгэгъэхэм унаэхеодзэ.

Хаклэшхэр ашыгъигъор зэрэштгэгъэхэм унашьор зэрэштгэгъэхэм унаэхеодзэ.

федэштхэр зэхахьэм кыщаалуагъ. Гуманитар ушэтихэм къэхэм республика институтым ишлэгъэлэхэм ягупшигъэхэри еджаклохэм ашогъэшлэгъюных.

Мультфильмэхэр адигабзэм къэлэгэштхэм, клэлэгэштхэм, шэныгъэлэжхэу, яеплыкъэхэм узыгъэштхэм, ау уахтэм къыгъэлэжхэрэг зыншыгъэлэжхэрэг. Адыгэ Республика и Къэралыгъо орэдьо-къэшшоцко ансамблэу «Ислъамыем» ижъирэ лъэпкъэ орэдхэм пэс къалигъэ-къэхэм, дунаим щыпсэурэ тильэпкъэхэм альигъэлэсэжыгъэх. «Ислъамыем» ихудожественне пашэу, композитор цэрилоу Нэхэе Аслын ироизвидеэхэр Тыркуем, Израиль, Италием, Москва, нэмийкхэм ашэху, тильэпкъэтиарих, шэн-хабзэхэр искусстве лъягэм ыбзэхээ къафуяштэх.

Адыгэ Республика и Къэралыгъо орэдьо-къэшшоцко ансамблэу «Ислъамыем» ижъирэ лъэпкъэ орэдхэм пэс къалигъэ-къэхэм, дунаим щыпсэурэ тильэпкъэхэм альигъэлэсэжыгъэх. «Ислъамыем» ихудожественне пашэу, композитор цэрилоу Нэхэе Аслын ироизвидеэхэр Тыркуем, Израиль, Италием, Москва, нэмийкхэм ашэху, тильэпкъэтиарих, шэн-хабзэхэр искусстве лъягэм ыбзэхээ къафуяштэх.

Бэхжэр зыншызэрэгъэшлэгъээрэ Гупчэу «Активим» ипэш щыхьа-иэу Едыдж Мэмэт Тыркуем, Сирием, Израиль, нэмийкхэм ашэху, тильэпкъэхъухэрэ зыншыпсэ-ухэрэм адигабзэр ашшэхэрэг ашшэхэрэг, гумэлгыгъуабэ зэрэштэйр, егъэджэн тхыльхэр зэрафимыкъухэрэг къыхигъэштгэг.

Іэкыб хэгъэгү вэ фэшхъаф къалхэм Интернетымкэ уалты-іэсээ бэгъэдэжхээ зэрэпльэ-къыштыр къэу къөжжагъэхэм ахалытэ. Амалэу щылэрэ зэрэгфэдэштхэм тегуущыагъэх. Иофтхэр зэрэлтыкъуатэхэрэм гъэзетеджхэр щыдгъэгъоз-штых.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Адыгэир зекохэм къыхынным пае

Зеко-къэбар гупчэу «Адыгея — горы удовольствий» зыфиорэмрэ зеконымкэ ыкли зыгэпсэфыпэ чыпіхэмкэ АР-м и Комитетрэ зэгъусэхэу зеко зыгэпсэфыпэу тиеспубликэ итхэм япащхэм мы тхамафэм юфшэгьу зэукигьу афызэхащэгьагь. Ар Хаджыкъо (Каменномостскэм) дэт зыгэпсэфыпэу «Горная» зыфиорэм щыкыагь.

Нэмикэ шольырхэм дамыхыыххэу Адыгэир зекохэм къыхынным пае зеко зыгэпсэфыпэхэм япащхэм къидыхалтытэн фэе лъэнокъоу, зыхагъеххонэу щит юфыгъоу альэгъухэрэм, ахэм ащищэу ежхэм акъуачайкэ зешуахышущтхэр зыфдэхэм ыкли къэралыгъоу, шольыр пащхэр къазэрладэнхэ альэкъицхэм атегушигъагь.

Зеко-къэбар гупчэм ипащэу Ольга Ивановам хигъеунэфыкыг ауҗырэ илъесхэм Адыгэим зеконым лъэшэу зэрэцхиахуагъэр, зекохэр нахыбэу тишольыр къиххэхэ зэрэхуугъэр ыкли лъэпкэ мэфэпчым тизыгэпсэфыпэхэм ащищэхахщэрэ мэфекхэр, фестивальхэр зэрэхууцахгъэр. Аш къикырэр хакъицхэр ыкли зыгэпсэфыпэ чыпіхэм япащхэм ежхэр зибысымхэр зекохэм къахырагъехынным пае шольырим итарих, пыль къэбарым, хабзэу щизэрхъэрэм, лъэпкэ шхынену щашыххэрэм нэуасе зэрэшашыцхэр шыкъицхэм амалхэм яшыпкъеу яусэнхэ фе.

Зеконымкэ Комитетым ипащэу Къэлэшъэо Инвер зэкъим щысэ къыхыгь — адигэ къуае ифестиваль шольыр гүнапкъэр зэпичи, Краснодар ищэпэ гупчэм къэгъельэгъонермэлыкъ шыкъицхэм тегъэпсыхагъэр ащищуагь. Джы аш фэдэу Тэххутэмийкое районым ит щэпэ-гупчэ инхэм ыкли Къырым адигэ къуае икъэгъельэгъон-ермэлыкъхэр ащищэхахщтхэр. Нэбгыре миллион 13 зышызэблэкирэ щэпэ-гупчэхэм унэгъо-унагъоу къяулалх. Къуаер зыщэфырэ пэпчъ ар зышашыгъэм къыкъеупчэ, аш къыгъоу шольырим ит зыгэпсэфыпэхэм якъэбар игъектоогъэ зэрйт нэпэепль тхиль цыкъуухэри алэкъибгъехханхэ пльэкъицхэр.

Шольырыр зеко лъэнокъомкэ ябгэшшэнимкэ къэбарлыгъицхэм амалхэм мэхъанеу ялэр Ольга Ивановам къыкыгъетхыгь: «2018-рэ ильесым, жъоныгъокэ мазэм шольыр къэбарлыгъицхэм амалхэм яфестиваль Адыгэим щизэхэтгэгъагь. Шольыр 30-мэ къарыгъицхэм журналист 80-м юфшэгьицхэм 100 фэдиз якъэбарлыгъицхэм амалхэм къашатыгъицхэм зэрэдэгъугъэм итугуу къашыгъ. Джыреки зыгэпсэфыпэ чыпіхэм зэзыгхышт зеко зешэ куп шхъяф зэхэпчэнкэ юрьицхэм дэдэп, мэфэ зытуу нахыбэрэ Адыгэим щимыгъицхэм гъэпсэфаклохэр нахыбэрэ къашатыгъицхэм зэрарысхэр ыкли тиди зэрэнесхэрээр аш ипэриюхуу. Ау ежэ зыгэпсэфыпэ пащхэр ашкэ 1эпилэгъу зэфхуунхэу

Адыгэим изеко чыпіхэм афэгъэхыгъэ тхыгъэ къыхядгъэутыгъагь. Мэшлокум итыххъэхэрээр мызэшынхэм пае гъогум тетыфхэ къаратырэ журналхэм яджх. Аш фэдэ къэбарлыгъицхэм амалхэри гъэфедэгъэнхэ фе. Рекламэ зыфэпшыжынным, зябгъешшэним утешынхынанеу щитэп».

Ежэ зыгэпсэфыпэ чыпіхэм япащхэм упчэхэр къатыгъэх. Гүшүйм пае, лэкъицхэм ит зыгэпсэфыпэхэм афэдэу, Адыгэим ичыпэ зэфшхъяфхэм яухытэ ащищыгъеклохэр Азижкэ гъочгыгъим къонхуу фаяхэ хүмэ, шхъядж иамалкэ намыгъэххэу, зеко зешэ куп зэхэшагъэу, ахэм макъэ арагъэлүэ, къякъуалэхэзэ ятуристхэр аугъоинхэш, чыпэм нахъесынхэ альэкъицхэм гъэпсигъягъэм зэрэдэгъугъэм итугуу къашыгъ. Джыреки зыгэпсэфыпэ чыпіхэм зэзыгхышт зеко зешэ куп шхъяф зэхэпчэнкэ юрьицхэм дэдэп, мэфэ зытуу нахыбэрэ Адыгэим щимыгъицхэм гъэпсэфаклохэр нахыбэрэ къашатыгъицхэм зэрарысхэр ыкли тиди зэрэнесхэрээр аш ипэриюхуу. Ау ежэ зыгэпсэфыпэ пащхэр ашкэ 1эпилэгъу зэфхуунхэу

зээзэгынхэ ыкли зэдэлэжжэнэх альэкъицх. Аш фэдэ шыкъицхэм зеко шольыр къыгъэпсышт. Аш хэкъицхэшлүү!

Джырэ уахытэм дунэе хыттыум къуачайеу илэрэ, аш ишыкъицхэм амалхэри къызфагъэфен

дэнхэ зэрэфаем зыгэпсэфыпэ чыпіхэм япащхэм анаэтирахъетыгь. Нэбгыре минипши пчъагъэ зыкъицхэгъэ блогерхэр къырагъэблагъэхээ ашигынри амалшыш. Ахэм яеплыкъицхэм къатхыхыхэрэм яджэрэ пстэури шольырим зеконым зэрэшыгъэхэзэгъэм, зыгэпсэфыпэхэм ядэгъугъэ нэуасэ зэрэрафхуунхэхэн щеч хэльэп.

Итугуу Ольга Ивановам хигъеунэфыкыг Адыгэим ипредприятие зэфшхъяфхэр фестивальхэм, зеко мэфекхэм язэхшэнкэ 1эпилэгъу къызэрафхуунхэрэр. Аш фэдэу зыцэ къыриуагъэхэр пыс 1эшлүүр (лимонадыр) къыдэзэгъэхэхэхэе. Мыекъопэ хызметшлэлэр ыкли Мыекъопэ щэ заводыр.

«Кластерэу «Зихия» зыфиорэм епхыгъэ программэм итэцэлэхэд сид шуагъеу къытфихышт?» али упчэу къатыгъэм иджэуап къыритыжыгь Къэлэшъэо Инвер: «Федералнэ программэм къыдыхелтыгээ псеуплэхэу Дахьо, Гъозэрыгъэлэхэу ыкли Лэгъо-Накъякъуурэ гъогухэр зэпхыгъеу гъэцэлжэгъицхэр, осрыйло гъогухэр шыгъэнхэр. Зыкъе Лэгъо-Накъякъуурэ екүрэ гъогум нахыбэр Краснодар краим и Апшеронскэ район зыхахъэрэр. Аш емыльтыгъеу, республикэм ильгүүш гъэлорышлэл аш гъунэ лъызыфынэу хурэр. Арыш,

мыр краимрэ республикэмрэ зэдирялоф. Гъогухэр шыгъэхэх хүмэ, зыгэпсэфыпэхэр нахыбэу къызэупхышшүүтых, гъогу дэгумкэ зеко нахыбэр къэлэшшүүт, аш зыпхырырэ псеуплэхэм азыфагу нэмыкэ зэхэт гъэпсэфыпэхэр (хамамхэр, хакъицхэр) төбгүүцшүүтых. Зекохэм ямызакъоу, цыфуу а чыпіхэм ащищыуухэрэм гудэгъэк горэ ялэн фе. Ары емыдженджэшхэр Уостуризмэм зеко-зыгъэпсэфыпэ зэхэтэу «Зихия» зыфиорэ программэм зыкыщыдрагъэштагъэр. Аш игъецэлэхэд шохгэшхо къыкъицхонэу тышгүүт».

Хаджыкъо илэгъо-блэгъу ит зыгэпсэфыпэ чыпіхэм ащищыуухэрээр псыр ашопхашау гъэпсэфаклохэр ешьонкэ зэрэшыгъицхэрэм, газыр икъоу къызэмшишэлгэхэр зэрэхэтхэм, къушхъэм екүрэ гъогухэм агбухэр хэкитэхуулээ зэрэшыгъэрэм афэгъэхыгъе юфыгъохэри зэукигъуум къышаэтыгъэх.

Упчэхэм ащищхэр шольырим иэкономикэ ихэгъэхъон епхыгъеу зэрэштхэр Къэлэшьэо Инвер къыуаагь. Ау, гүшүйм пае, псеуплэхэм газыр къяцэлэгъахэм, бэ темшилэу зэрээбгырашышт ыкли гъэстыныхъэрээр зэрэлтүүштээр ыкли гъэнэфагъэ, ар къыкъэльтийкохэр лъэбэхъу. Зэкъимэ анах гумэцкыгъо инэу къэнэжхырэ шлой гъэтэлтийнээрэхэдээ хэкитэхуулээрэ псыхъо нэпкъхэмрэ зэрэшыгъэрэр ари. Экологие шапхъэхэм адиштэу хэхкыр зышилтэхуулт чыпіхэри, ар зэрэзэтепфыштэри гъэнэфагъеу ыкли а шапхъэхэр амыкъоххуу гъэпсэфаклохэм зэрэгэцакъицхэрэм лъыпльэхъээ зэрэгэлэпсийн фаем щеч хэльэжъэх.

Зэукигъуум къеух зэфхыысыжъеу фэхүүгъэр республикэм ит зыгэпсэфыпэ чыпіхэх, Адыгэим зеконымкэ хэхъоныгъеу ышыгъэрэр Урысийн нахь щягъешшэнхэйн пае ахэм нэуасэ афээшишытхээ тхиль-гъуазэхэр къыдэгъэхэхэхэнх, фэдэ зэукигъеу зэукигъуум къытфихыштээр хабзэе хэльэу зэрэштэхэнхэ зэрэфаэр ари. Джаш фэдэу тишольыр нэуасэ зышилтэхуулт чыпіхэри, ар зэрэзэтепфыштэри гъэнэфагъеу ыкли а шапхъэхэр амыкъоххуу гъэпсэфаклохэм зэрэгэцакъицхэрэм лъыпльэхъээ зэрэгэлэпсийн фаем щеч хэльэжъэх.

Зэукигъуум къеух зэфхыысыжъеу фэхүүгъэр республикэм ит зыгэпсэфыпэ чыпіхэх, Адыгэим зеконымкэ хэхъоныгъеу ышыгъэрэр Урысийн нахь щягъешшэнхэйн пае ахэм нэуасэ афээшишытхээ тхиль-гъуазэхэр къыдэгъэхэхэнх, фэдэ зэукигъеу зэукигъуум къытфихыштээр хабзэе хэльэу зэрэштэхэнхэ зэрэфаэр ари. Джаш фэдэу тишольыр нэуасэ зышилтэхуулт чыпіхэри, ар зэрэзэтепфыштэри гъэнэфагъеу ыкли а шапхъэхэр амыкъоххуу гъэпсэфаклохэм зэрэгэцакъицхэрэм лъыпльэхъээ зэрэгэлэпсийн фаем щеч хэльэжъэх.

ТЭУ Замир.
Адыгэим изаслуженнэ журналист.

Чыыгэе шъэджашъэм ыкIуачI

Үрүсүем иусэкшоу А. Пушкинны зиобраз кытыгъэ чыыгэешхоу Лукоморьем щылэм фэдэ тигъашэ джыри хэпльэгъон пльэкышт. Ежь тхэкло цэрыгээр бэрэ Кавказым къекуагъами, Шъачэ кынэсыгъэп, ау Шэхэклэй пэмычыжьэу щыт чыыг иныжъир ылъэгүүгъэм фэдэу кытхыхъагъ.

Шъачэ и «Лукоморье» укло
пшонгъомэ, охтэ дэгүүрэ щэ-
лэгъешхорэ уилэхэу, ащ узынчэн
цыфи гъогур ышлэу къэбгъотын
фае. Ар е Лъэпкь музей ило-
фышлэу е псыхъо къэим дэс
адыгэ къуаджэхэм ащищ ѿы-
псэурэ цыфэу ѿытын фае.

— Анахыышур чыпілә краеведеу Хъушт Мәдінә қылтеб-гъэнешүмә ары. Къушхъэ гъогу къыхъэр ащ ығъекілекін ылъекішт, ау чыпілә гъаше-гъонеу пълэгъущтхэм къащи-кіштеп. Къылфылтәштыри бә-
затынан, түндік, сапарынан, түбі-
гъогум пыбздэжкышицт. Сыхъат-
рэ ныкъорэ фәдизрэ етіани
укюшт, гъогум ызынықом на-
хыбәм къушхъэ чәпэ занде-
хәм уадэкіошт. Гъогур къин-
ми, зә нахъ а чыиг хъаләмэтір
умылъягъуштми, а къинигъор

Чыгыу Ынъю-благъохэр Мэдийнэ дэгъо ёших. Джащ фэдэү

Аш къелүатэх

— Чыгэе шэджашъэм ау сыйди уеколлэнэу щытэп. Аш ыдэжь ежээрэ пстэури нэсыншурэп. Шэхэклэй кызыгъягъэу апэрэ километрэ 12-р, күшхъэхэм уахэхъэфэ, машинэктэ пкүшт, етлан льэсэу тьогум пыбдэжьышт. Сыхат-рэ ныкьорэ фэдизэрэ етланни уклошт, гьогум ызынныкъом нахыбам күшхъя чэла занда-

— 600 фэдиз ыгъэшлагъэу ары зэрэтлытагъэр, — кыбыгъ М. Кудиным. — Ар агэлльэлэрэ льтэнэынгъэ зыфашырэ чыгхэм ахэллытэнэу тэфеэ. Гурит лэшшэгъухэм къащгъэжьагъэу аш шхъащэ фашыщтыгъ, кыыпэблэгъэ псэуплэхэм адэсхэм чыыгышхом дэжь лъэпк хасэхэр щырагъякло-кыштыгъях.

хъюсэм къушвхээ чигээндээ хэм уадэклоешт. Гъогур къинми, зэ нахь а чыгыг хялэмэтыр умылтъэгүщти, а къинигъор зэпыпчынэу тэфэ. Ау уизакью уемыжъэмэ нахышу, гъогур къытгыг вэх.

Шъячэ и Лъэпкъ парк исайт къызэритырэмкіэ, мы лъэхъаным чыыгым изытет дэгъоп. Специалистхэм аш ыклоцкіэ хэшүүкыгэ чыыпэхэр къыха-

Зыгъэпсэфыгъо мафэхэми поликлиникэхэм Iоф ашIэшт

Петхү-тутхүр ыкли аш өхүүшүр зэпахырэ узхэр кызэутал! Эхэрэм пынгы эзэгъэнүү төгээсвыхыагь эу тхьеумэф мафэхэм — шэмбэтымрэ тхьеумафэмрэ сыхыатыр 9-м кыщегъэжьагь эу пчыхьэм сыхыатыр 5-м нэс дежурнэ врач-терапевтхэм, терапевтическэ медицинэ сестрахэм, врач-педиатрхэм, педиатрическэ медицинскэ сестрахэм поликлиникэхэм тоф аашаашт.

Зэпахырэ узыр къышьоутэлгагъэу шъузызэгуцафэрэм тъыпытэу врачым зыфэжкуулз!

Таз:
Зэнахырэ узхэм лъэшиу
зыкъызыщаIатырэ
лъэхъаным шъузфэса-
кыжсын, мырэущтэу
шъузекIон фае:

— еджэнымкі, зыгъэпсэ-
фынымкі шәпхъе гъэнэфагъе-
щы! Ехэм шъуадэмых, лъэшыщэу
зыышумыгъепшь, амал зэрил-
кіә жын къабзэм нахынбара

шъухэт, шъуичъыени, шъуишхэни къашышъумыгъак!:

— пчэдыжъэр гимнастикэ шьушы, псы чыылэкэ гъэушынгъэ йэплъекымкэ зышуулакъ, физкультурам, шынчылдукъ.

— унагъом исхэр къызысы-
маджкэхэкъе, амал зэрилекъе унэ
шъхъаф къафыхэжжүгъекъе;

— урамым шұқызыыткыжықті, шұшхәнным ыпекі дәгъоу сабынкі шыуіләхәр шұтхыңых, анахъеу шұзысақын фаер къесымәджаға унагом кылжудиси зыхыукі ары;
— унахам жыныс къабза ары-

— унэхэм жыы къабзэ ары-

жыгъэхээ зэпйт, хъэдэн шынэк! ахэм шууарылъэкийхь, шъханыгъупчэжьыер Iухыгъэу ренэү шуучыйй, ау жынзэеом зышышувхжум:

- зэпахырэ узхэр къышьомыутэлэнхэм пae цыифхэр жууѓьеу зыщыазэлукIэрэ цыплэхэм (театрэхэм, кинотеатрэхэм, тучанхэм) нахь маклэрэ шъукул;
- зэпахырэ узхэм лъешэу зыкъызыщаалтырыэ лъэхъяным шъупи, шъучыйй чэш-зымафэм тlo-щэ lэзэгъу уцхэр арьжууѓъечьых.

Пенсиехэр

Сыд хъума ара зыхаубытыкырэр?

Пенсием зэрахаубытыкыгъэм ыпкъ къиклэу Пенсиехэмкэ фондым зыкыифэзгъазэрэр нахьыбэ хъугъэ. Аш фэш шапхъэу хэбзэгъэуцугъэм къышидэлъытагъэхэм ягуу къэтши тшоигъуагъ.

Хъыкумхэр юфым хапльэхи, рахъухъягъэр къэзыушыхъатырэ тхыльэу (исполнительный документ) хъыкум приставхэм алэклэхъягъэм е УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд икъулукъухэм ушхъягъу гъэнэфагъе ялэу рахъухъягъэм къапкъырыкъихээ пенсием хаубытыкы.

Приставхэм тхыльэу къара-тыгъэр ялэубытыпэу исабый кілэлпуплкэр игъом фэзымыгъэхъягъэр, банкым чыфэу къылхыгъэр, псэуплэ-коммунальнэ фэло-фашлэхэм алкэ, административнэ тазырэу къытъральхъягъэр, хэбзэлахъхэр ыкли къаугъоихъэрэг игъом зымыгъэхъар ары зипсиене хаубытыкырэр. Джаш фэдэу юридическе в физическе лицом имылтуу чезыгъэнагъэм, цыфым ипсауныгъэ зэрар езыхы-

гъэм, бзэджешлаагъэу зэрихагъэм ыпкъ къиклэу члэнагъэ зышыгъэм фипшынынэу къытъральхъягъэм пайи пенсием хаубытыкыщт.

Процентэу аубытыщтыр, за-коным къызэрэшдэлъытагъэм диштэу, ежь чыцэклэкло приставыр ары зыгъэнафэрэр. Үлпрапшэу хиубытыкыщтыр зыфедизым ыкли ежь-ежырэу чыфэр ыпшынынэу палтэу илэм пенсионерыр щигъэгъозэн фас. А уахтэм чыфэр къытыжынэу амал аш имылэмэ, ипенсие процент гъэнэфагъэ зэрэхъаубытыкыщтыр зэрэйт тхыльыр Пенсиехэмкэ фондым ичылпэ органэу зэпхыгъэм фагъэхъы.

Законим къызэргиэнафэрэмкэ, процент 50 нахьыбэ хаубытыкын фитхэп, ау... Кілэлпуплкэр игъом зымыгъэхъэм, цыфым ипсауныгъэ зэрар езыхы-

цыфым ипсауныгъэ зэрар езыхыгъэхъэм, цыфыр зыгъыр зэрэлкэлодагъэм ыпкъ къиклэу члэнагъэ зигъэшыгъэм е нэмькэ бзэджешлаагъэ зезыхъагъэу зэрар зыхыгъэм пае мыльку ытын фасу къытъральхъягъэхъэм япенсиехэм процент 70-м нэсэу, ау шомылкэу афыхаубытыкын фитых.

Пенсионерым ежь илажьэкэ пенсиену е социальнэ ахъщэ тынэу къытэфэрэм нахьыбэ къыратыгъэмэ, лыуу къыфэкуюгъэр нэужум ипенсие хаубытыкыжынэу УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд иорганхэм рахъухъэ. Гүшүлээм пае, студентуу зылыннин зимиэжым е янэ-ятхээм алыгъым пенсие къыратынным фэшл ар очнэ шыкээм тетээу еджэн фас. Зыгореклэ еджалпэлм къычлаагъэгъэгъэмэ, заочнэ шыкээм техъажыгъэмэ е дзэм къулыкыу щихынэу ашагъэмэ, пенсиер къыфэклюжыщтэп. Ау аш Пенсиехэмкэ фондым щамыгъэгъузэу берэ къыхэкы. А уахтэм ахъщэ лыуу къыфэкуюгъэр нэужум аубытыжын фитых.

Джащ фэдэу кілэлцыкы сэкъатым, алэрэ купым хэхъэрэ сэкъатныгъэ зилэм, нэжъ-лужым альыпплэхэу, аш пае ахъщэ тын къызэрэтихъэрэг юфшлапэ лу-тынхэ фимлэхэу хэбзэгъэуцгъэм къышело. Аш пае къэмийнэу

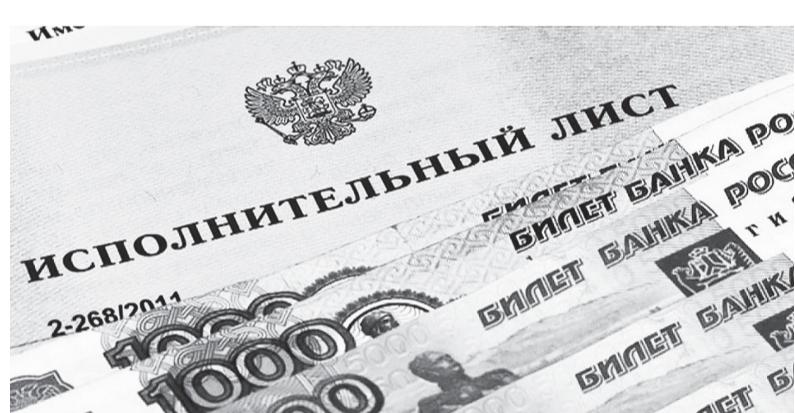
юфшлапэ лу-хъагъэу, ау фондыр щигъэгъозэнир щигъулаагъэу къызэрэхэкырэри маклэп. Ар къычлаацымэ, лыуу ратыгъэр нэужум аубытыжын фитых.

Пенсионерыр зэрыпсэун ыльээ-кыщт ахъщэ анахь маклэм киймэгъахъэу пенсиер зыфагъэуцгъэхэм федеральнэ е региональнэ социальнэ ахъщэ тедээ къа-раты. Ау ар юфшлапэ лу-хъагъэу, аш игъом Пенсиехэмкэ фондым щимыгъэгъозагъэмэ, лыуу къыфэкуюгъэр лахыжын фитых.

Пенсионерэу иегъеджэн е юфшлапэ чылпэ лу-хъагъээним япхыгъэ ахъщэ тын къызы-факлохъэрэм зэкэри, пенсиер, социальнэ ахъщэ тынэу е компенсациер зафагъэнафэрэм, пшъэрэльзэу ялхэр, шапхъэхэр къызчилохъэрэ тхыльым клагъат-хэх.

Ар аукьюу, ахъщэ лыуе Пенсиехэмкэ фондым къыза-ритыкэ, аш ежхэм ежь-ежырэу рагъэгъэзжын фас. Аш къемийзэгъэрэм иоф хъыкумыр хэпплэшт. Хэбзэгъэуцгъэм къызэрэшыдэлъытагъэмкэ, пенсиену къыфаклорэм ипроцент 20-м нэсэу аубытын фитых.

УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд и Къутамэу АР-м щылээн ипресс-къулыкы.

Гъогурыклоныр щынэгъончъэним фэлорышлагъ

Мыекъуап эдэг транспорт предпрятиехэм ашыц иводителхэм къэралыгъо автоинспекторхэм зэлуклэгъу адиря-лагъ. Щыфхэр зэрашэнхэмкэ зеклорэ хэбзэгъэуцгъэм шапхъэхэр ыкли техническе регламентым къыщилохэрэр зэра-гъэцкэнхэ фаер къафалотагъ.

Джащ фэдэу, алэклэ къиклэу машинар зэрыклоэр гъогум водительхэр төхжанхэм щынэгъошхуу къытырэр ыкли

скоросттэу алыгъын фэе шапхъэхэр агу къагъэкыжыгъэх. Юфхъабзэм зигугуу къышашыгъэхэм ашыц ешъуагъэхэу машинэр зэрафе зэрэмхъущтыр.

Инспекторхэм водительхэм зафагъа-зээ, гъогум сакъынгъэ къызщыхъэфэнэу, ом изытет елтыгъэу ишык-лэгъэ скоростыр къыхахынэу, ыпэ ит машинэм зэрэпчыжыэн фасе лылпэхэн араягъ.

Анаэ зытырырагъэдзагъэхэм ашыц тъюгурлыкын щынэгъончъэним ыльэ-ныкъокэ электроннэ шыкээм тетээу къэралыгъо фэло-фашлэу зэрагъэгъотын альэкъыштхэр.

Мэшлокуугъогу зэпырыклоныр эхэм шъуащысакъ!

Мы чылпэхэм хъугъэ-шлагъэхэр къащымыхъунхэм фэшлээ-шагъэшлью «Внимание, переезд!» зыфиорэр Адыгэим иавтоинспекторхэм зэгъэгъу клоцлою юфхэмкэ Министерствэм и Общественнэ совет иллыклохэм зэхаацагъ.

Юфхъабзэм хэлажьэхэрэм плакатхэр алыгъхэу транспорт амалхэр зезыфэхэрэр мэшлокуугъогу зэпырыкылэхэм гъунэгъо зеклорэхэкэ анахьэу сакъынгъэ къызщыхъэфэним ыкли шокл имылэу гъогурлыкын ишапхъэхэр агъэцэлэнхэм анаэ тырарагъэдзагъ.

Общественнэ советын хэтэу Светлана Шубинам водительхэм зэдэгүүшэгъэхэр адишыгъэх. Мэшлокуугъогу зэпырыкылэхэм зэфэшыгъэу водительхэр зыгъхъэхэрэ, мыгужажъохуу къызэгъуахыжыфэ зэрэжэнхэ фаер агуригъэуагъ. Аш фэдэ зеклорэ тэрээзим щынэгъончъэнимкэ мэхъянэ зэриэрэ пстэуми къыхъагъэшыгъ.

Мы лъэнэкъомкэ гъогурлыкын ишапхъэ зыукирэм административнэ пшъэдэкъижье къөжэрэр, ежь ишылэнгъэ имызакью, нэмькэ цыфхэри щынэ-гъэ чылпэ зэрэригъэуцохэрэр полицейскэхэм агу къагъэкыжыгъ.

Самбо

Пермь щыбэнагъэхэм тагъэгугъэ

Урысыем самбэмкэ изэнэкью къалэу Пермь щыкуагъ. Ильэс 21-м нэс зыныбжыхэр апэрэ чыпэхэм афэбэнагъэх.

Адыгэ Республикаем самбэмкэ иеджапэ зыщызыгъасэхэрэм тыжын, джэрз медальхэр къыдахыгъэх. Килограмми 100-м нахыбы къэзыщечыхэрэм якуп Вардкез Акопян тыжыныр къышихыгъ. Адыгэ Республикаем изаслуженэ тренерэу Хъакурынэ Дамир батырьр егъасэ.

Лынукъу Азмэт, кг 90-рэ, Еутых Рэмэзан, кг 74-рэ, Цыкы Рэмэзан, кг 57-рэ, ящэнэрэ чыпэхэр къыдахыгъэх.

Урысыем, Адыгейим язаслуженэ тренерэу Джарымэко Нурый, тренерэу Джарымэко Рустам ипащхэу Еутых Рэмэзан самбэм зыфегъасэ. Цыкы Рэмэзан иапэрэ тренерыр Шъеумэн Байзэт. Джырэ уахътэ Р. Цыкыумра А. Лынукъумрэ ялашэр тренер ныбжыкъэу Джарымэко Рустам.

— Пермь щыкъогъ зэлыкъэхэм тшогъешшэгъонэу тяплыгъ, — къытиуагъ Адыгэ Республикаем самбэмкэ испорт еджапэ ипащхэу, спортымкэ дунэе класс зиэ мастерэу Делэкъо Адам. — Самбэр Олимпиадэ джэгунхэм ахагъэхъаным фэш Олимпиадэм и Дунэе Комитет егъэжъэпэшшухэр ышыгъэх. Самбэр спорт лъэпкъеу зэрээштияр къызыщиорэ унашьор Комитетым ыштагъ. Адыгейим ибэнаклохэм самбэмкэ гъехъагъэхэр дунаим щашыгъэх. Ныбжыкъэу тиеджапэ зыщызыгъасэхэрэм медальхэр тапекли къахыщхэу тэгүгъэх.

— Краснодар краим ихэши-

пыкъыгъэ командэ фэбэнагъэх тинаарт шъаохэр. Шъхъащэфыж щаплугъэ Лыншэ Хъарунэ килограмм 52-м нэс къэзыщечыхэрэм якуп дышьэр къышихыгъ Фэдз щыщхэу, Адыгэ Республикаем изаслуженэ тренерэу Псэунэ Муратэ ыгъесэрэ Лыншэ Хъаруни Пермь щышиу тафэгушуагъ, тизэдэ-

гущыиэгъу лъегъекуатэ Делэкъо Адамэ. — Зэкъош къалехэр зэготхэу нэпэепл сурэтхэр атырахыгъэх.

— Вардкез Акопян Европэм дзюдомкэ и Кубок къидэхыгъэенным фэгъэхыгъэ зэнэкьюкоу

Санкт-Петербург мэзаем и 16

— 17-м щыкъоштым хэлэжъэшт,

— къытиуагъ Адыгэ Республикаем изаслуженэ тренерэу Хъакурынэ Дамир. — Пермь щышиу дзюдомкэи бандэхэрэм гущыиэгъу тафэхъуагъ, спорт лъэпкъитури бэмэ ашлогъешшэгъон.

Сурэтым итхэр: Адыгейим икомандэ хэтхэу Пермь щылахъэхэр.

Дзюдо

Лъэгапшэхэм афэктох

Адыгэ Республикаем дзюдомкэ испорт еджапэ зыщызыгъасэхэрэр зэнэкью къащыдахых.

Сурэтым итхэр: Ондэн Заур, Щытуц Амир, Къуукъу Бислан.

Къыблэм дзюдомкэ изэлыкъэгъхэу Мыекъуапэ джырэблагъэ щыкъуагъэхэм ильэс 23-м нэс зынбжыхэм яэпээсэнгъэ къащагъэлэгъуагъ.

Ордэн Заур, килограмм 81-рэ, дышьэр зэнэкьюум къыщидыхыгъ. Адыгэ Республикаем изаслуженэ тренерэу Беданыкъо Рэмэзан ыгъесэрэ батырим икуулай хэвшыкъэу хегъахо.

Щыгъущэ Амир, кг 73-рэ, Къуукъу Бислан, кг 73-рэ, джэрз медальхэр къафагъэшшошагъэх. Б. Къуукъым Урысыем изаслуженэ тренерэу Беданыкъо Байзэт ипащхэу дзюдомкэ мэбанэх.

Щыгъущэ Амир ныбжыкъэхэм яэлыкъэгъо Европэм щыкуагъэм Урысыем ихэшыпкыгъэ коман-

дэхэтэу хэлажьи, джэрзыр къыхыгъ. Урысыем изэлыкъэгъхэу тыхыныр, джэрзыр къащидыхыгъ. Бэнаклор тренерэу Роман Оробцовым егъасэ.

- Хагъэунэфыкъирэ чыпэхэр Мыекъуапэ къыцыдээзыхыгъэхэр Урысыем икзэх ээлыкъэгъу хэлэжъэштых, - къытиуагъ Адыгэ Республикаем дзюдомкэ испорт еджапэ Кобл Якъубэ ыцэкъэ щытим ипащхэу, спортымкэ дунэе класс зиэ мастерэу Klyae Хъазратэ. — Къыблэм изэлыкъэгъхэу Мыекъуапэ щыкъуагъэхэм тиньбжыкъэхэр чанэу ахэлжъагъэх. Яэпээсэнгъэ зыкъыизэриэтиэрэз зэнэкьюум къащыльгъуагъ.

Нэхкүбгъор зыгъэхъзырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбий.

Зэхэзыщагъэр ыкъи къыдэзыгъэкъырэр: Адыгэ Республикаем лъэпкъ Иофхэмкэ, Икъыб къэралхэм ачып-пэсурэ тильэпкъэгъухэм адиряиэ зэхъынгъэхэмкэ ыкъи къэбар жыгъэм иамалхэмкэ и Комитет

Адрессыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхырэр А4-къэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэхэм 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифттыр 12-м нахь цыкъунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэхъэгъэлжых.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр: Урысы Федерацием хэутийн Иофхэмкэ, радиокъэтынхэмкэ ыкъи зэлъи-Иэсэкъи амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпэ гъэйорышап, зэраушыхъятыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаутигъэр: ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэхъэмкэ пчагъэр 4300 Индексхэр П 4326 П 3816 Зак. 338

Хэутийнм узьыкъэтхэнэу щыт

уахътэр Сыхъатыр 18.00

Зыщаутигъэр уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъаэм иштээрлэхэр зыгъэцакъэр Мэшлэкъо С. А.

Пшъэдэкъыжъ зыхъыр секретарыр

Жакъэмкъо А. З.